

SRBIJA > ITALIJA

specijalni prilog

Vreme saradnje

➔ **Piše:** Miloš Mitrović

Debata o merama štednje i rebalansu budžeta u italijanskom parlamentu primorala je ministre u vladi Silvija Berluskonija, a potom i njega samog, da otkazu za danas najavljeni dolazak u Beograd. Nestabilnost u evrozoni i nastojanje Italije da izbegne dužničku krizu doveli su do odlaganja potpisivanja niza sporazuma koje je trebalo da učine italijanski i srpski ministri. Premijer Berlusconi danas je trebalo da predsedniku i premijeru Srbije Borisu Tadiću i Mirku Cvetkoviću još jednom potvrdi snažnu podršku Italije našoj zemlji da što pre dobije status kandidata za članstvo i datum početka pregovora o članstvu sa EU.

Potpisivanje sporazuma između ministarstava ekonomije, infrastrukture, poljoprivrede i policije Italije i Srbije, bez obzira na odlaganje, nije dovedeno u pitanje s obzirom na činjenicu da zvanični Beograd i Rim ističu da su dve zemlje strateški partneri, o čemu je potpisana i deklaracija na samitu održanom u Rimu novembra 2009. I dokumente koji čekaju ozvaničenje, zbog dubine saradnje Srbije i Italije koju podrazumevaju, privrednici upravo tumače kao uspostavljanje strateških partnerstava po oblastima.

Da Italija aktivno podržava evropske aspiracije Srbije govori činjenica da je njen Parlament prošle godine među prvima ratifikovao Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju Srbije i EU. Šef diplomatije Franko Frattini koji slovi za doslednog saveznika Srbije, nedavno je izjavio da se Italija zalaže da Srbija do kraja

➔ **U najboljem interesu Srbije biće da Italija, koja je sada pod reflektorima EU i međunarodnih finansijskih institucija, očuva svoju ekonomsku stabilnost**

godine dobije status kandidata, onda i datum pregovora o članstvu.

Da je Italija prvorazredni i najdinamičniji ekonomski partner Srbije svedoči velika, raznovrsna i, što je najvažnije, uravnotežena trgovinska razmena: procenjuje se da će do kraja godine dostići tri milijarde dolara. Na Italiju „otpada“ 12,3 odsto srpskog izvoza. Sa ulaganjima koja su dostigla milijardu dolara Italija je među vodećim stranim investitorima u Srbiji. Započetim i najavljenim ulaganjima u energetici i infrastrukturi ekonomska saradnja biće dodatno osnažena.

Realno je, dakle, očekivati da će, imajući na umu zajedničke interese, komplementarnost privreda i tradicionalno dobru saradnju, a dela svedoče da to nije samo fraza, pozitivan trend biti nastavljen. U tom smislu, u najboljem interesu Srbije biće da Italija, koja je sada pod reflektorima EU i međunarodnih finansijskih institucija, očuva svoju ekonomsku stabilnost. ■

Avanti?

PERFORMANSE **KOMFORTNOST** **BEZBEDNOST**

1.4 Multiair turbo
Proглаšen za najbolji motor godine.
Veća snaga, manja potrošnja.

Maksimalno iskorišćen prostor.
5 udobnih sedišta.

Najbezbedniji automobil u svojoj kategoriji.
5 stars Euro NCAP

JA SAM GIULIETTA.

Alfa Romeo Giulietta već od 19.500 €

BEZ SRCA BISMO BILI SAMO MAŠINE.

Pomoć na putu **Alfa InfoMore** 800 2632 00

FIAT CENTAR, Bulevar despota Stefana 12, Beograd, tel. 011 30 30 923 • DELTA AUTOMOTO, Omladinskih brigada 33a, Novi Beograd, Tel. 011 2010 968 • STOJANOV, Veliki rit 27d, Novi Sad, 21000, 021 6311411

Vicepremier i ministar policije Srbije Ivica Dačić

Razumevanje

- Saradnja ministarstva unutrašnjih poslova Srbije i Italije i policija dveju zemalja je odlična na svim nivoima. Sporazumima koji treba da budu potpisani ta saradnja će biti proširena - izjavio je za **Danas** potpredsednik Vlade Srbije i ministar unutrašnjih poslova Ivica Dačić.

Dačić je podsetio da je okvir za saradnju dva ministarstva uspostavljen sporazumom o policijskoj saradnji potpisanim pre nekoliko godina. Sporazum o međusobnom priznavanju zamene vozačkih dozvola, koji bi trebalo da bude zaključen u formi razmene nota, ministar izdvaja kao najbitniji.

- Sporazum je veoma značajan za državljane Srbije koji žive u Italiji, a pregovori do ispunjavanja uslova za njegovo zaključenje trajali su jako dugo - podsetio je Dačić. Potpisivanje ovog i još nekoliko sporazuma policije dve zemlje odloženo je nakon otkazivanja samita koji je trebalo da danas bude održan.

Dačić bi sa svojim italijanskim kolegom Robertom Maronijem još trebalo da potpiše zajedničke izjave o saradnji između dva ministarstva u borbi protiv organizovanog kriminala, ilegalne trgovine narkoticima, psihotropnim supstancama i prekursorima, međunarodnog terorizma, kao i o saradnji u borbi protiv trgovine oružjem, ilegalnih migracija i trgovine ljudima.

Predviđeno je i potpisivanje Memoranduma o razumevanju između Predsedništva saveta ministara Italije i Ministarstva unutrašnjih poslova Srbije.

M. M.

Foto: FolNet

Sanda Rašković Ivić, doskorašnja ambasadorica Srbije u Italiji

Rim najbolji srpski prijatelj u EU

➤ Dok neke države eksplicitno traže da Srbija prizna kosovsku nezavisnost, Italija to nežnije naziva drugim imenom. Kaže da je jako teško očekivati od Srbije da prizna Kosovo, ali da treba regulisati te odnose. Možda se nekome čini da je to ista stvar, ali to daje prostor da se nađe neko rešenje

➔ **Piše:** Jelena Tasić

- Italijanski premijer Silvio Berlusconi je pred-uzimač, a tamo gde on dođe i s kim želi da radi, to je samo po sebi poruka. On je lično naklonjen Srbiji i to je dobra vest. Iz dobrih ekonomskih odnosa proizilazi i sve drugo, uključujući i jačanje političkih veza. Iako je politička volja uslov svih uslova za ekonomske sporazume, s ekonomijom idu i kultura, naučna, tehnika saradnja i sve ostalo - ističe u intervjuu za **Danas** Sanda Rašković Ivić, doskorašnja ambasadorica Srbije u Italiji.

■ **Zvanični Beograd ima velika očekivanja u pogledu italijanske podrške evropskim integracijama Srbije.**

- Italija nikad nije menjala stav i oduvek se zalagala za uključivanje celog regiona Zapadnog Balkana u EU. Čak i pre raspada SFRJ bila je sklona razmatranju mogućnosti da Jugoslavija kao celina bude članica Unije. Taj stav prenela je i na sve države koje su nastale na teritorijama bivše SFRJ. Što se Srbije tiče, pomoć i zalaganje Italije su nesporni, ali uvek dolazimo do pitanja KiM. I tu je Italija najblaga od svih država članica EU. Dok neke države eksplicitno traže da Srbija, ako ne za početak, onda za okončanje pregovora, prizna kosovsku nezavisnost, Italija to nežnije naziva drugim imenom. Kaže da je jako teško očekivati od Srbije da prizna Kosovo, ali da treba regulisati te odnose. Možda se nekome čini da je to ista stvar, ali to daje prostor da se nađe neko rešenje koje bi bilo prihvatljivo za obe strane. Takođe, ne treba zaboraviti da u procesu kandidature Srbije Italija nije insistirala na „Mladiću u Hagu“, smatrajući da je Beograd učinio mnogo od 2000. i da treba da iz Brisela dobije zasluženi pozitivan signal.

■ **Prvi samit Srbije i Italije, održan u Rimu 13. novembra 2009, ocenjen je kao prva stranica strateškog partnerstva koje podrazumeva pre svega italijansku podršku evro-integracijama Srbije i ekonomsku saradnju. Šta je od toga ostvareno i u čemu je saradnja bila najjača?**

- Ti sporazumi nisu ostali mrtvo slovo na papiru. Saradnja se ogleda na različitim poljima. Italija je država za koju se može slobodno reći da je najbolji prijatelj Srbije u EU. Kroz njeno članstvo u Uniji imamo veliku pomoć u vezi Kosova. Iako se Kfor povlači sa teritorije KiM, Italijani ostaju garanti bezbednosti, naročito metohijskih manastira u sektoru koji oni kontrolišu. Bez obzira što je Italija priznala Kosovo, ona se pojavljuje na terenu kao neko ko štiti srpske manastire i zauzima se za prava Srba. Što se tiče ekonomije, tu je mnogo urađeno. Srbija je jedina zemlja koja je van saveza nezavisnih država okupljenih oko Ruske Federacije, a ima sporazum o slobodnoj trgovini, što privlači investiranje italijanskih privrednika. Saradnja je najdalje odmakla u oblasti energetike. Italijani jako mnogo investiraju i tek se spremaju da da to čine, imaju gotove projekte i studije izvodljivosti posebno kada je reč o hidroelektranama i termoelektranama.

■ **Kako komentarišete ocene pojedinih srpskih stručnjaka da su neki od energetskih sporazuma s Italijom nepovoljni za Srbiju?**

- Nisam ni inženjer, ni ekonomista, ali zna se da je najbolje da država iskorišćava svoje prirodne resurse, ukoliko ima novca da u to ulaže. Ukoliko nema za to novca, a želi da neg-

>>> Strana IV

Foto: FolNet

Iz dobrih ekonomskih odnosa proizilazi sve: Sanda Rašković Ivić sa predsednikom Italije Đorđom Napolitanom

Sanda Rašković Ivrić / nastavak sa strane III

što uradi sa prirodnim resursima, najbolje je da to dogovori s najboljim ponuđačem. Čini mi se da je od svih koji su bili u trci za sklapanje tih energetskih sporazuma Italija dala najbolju ponudu.

■ **Da li se razmišlja o potpisivanju sporazuma o strateškom partnerstvu Italije i Srbije?**

- S Italijom imamo potpisan sporazum koji se de fakto može definisati kao sporazum o strateškom partnerstvu, iako nema eksplicitno takav naziv. Po sadržaju tog dokumenta i načinu na koji se Italija i Srbija jedna prema drugoj ponašaju može se reći da imamo strateško partnerstvo s Italijom.

■ **Kako je moguće diplomatski premostiti činjenice da dve zemlje blisko sarađuju, a da istovremeno među njima postoji velika razlika u shvatanju teritorijalnog integriteta i suvereniteta Srbije?**

- Bila sam zbunjena i neprijatno iznenađena činjenicom da je Italija priznala nezavisnost KiM. To je uradila prethodna italijanska vlada, a ova Berlusconijeva poštuje kontinuitet italijanske spoljne politike. Moram da kažem da italijanski narod, a i mnogi zvaničnici kad sa njima razgovarate privatno kažu da je to bila greška. U februaru 2008, kad je Italija priznala Kosovo ubrzo posle samoproglašenja nezavisnosti dobila sam 1.000 mejlova koji su bili protiv priznanja KiM i vrlo kritični prema takvoj italijan-

- Realno ti ekonomski sporazumi tiču se prostora Srbije bez KiM, zato što Italija sa Kosovom ima druge aranžmane. Energetika je, recimo, vezana za centralnu Srbiju, reke Drinu i Ibar, ali i za zalene sertifikate, gde nismo definisali koje su granice, ali je očevidno da se to ne odnosi na KiM.

■ **Možete li nešto više da kažete o kulturnoj, naučnoj i tehničkoj saradnji Srbije i Italije?**

- Saradnja na polju kulture je izvanredna, Italija je kulturna vesila - u njoj se nalazi 70 odsto svetskog kulturnog blaga, od toga 40 posto u Rimu. Italijanka kulturna scena je u Srbiji oduvek bila prisutna: muzika od klasične do moderne, slikarstvo, teatar, književnost, film... Međutim, sada je ta saradnja dvosmerna i institucionalizovana. Uspeli smo da dobro predstavimo Srbiju u Italiji i to u više aspekata. Imali smo veliku sreću i čast da u Kvirinalu, predsedničkoj palati i nekadašnjoj srednjevekovnoj papskoj palati napravimo izložbu arheoloških eksponata iz Narodnog muzeja. Kad u zemlji koja ima toliko kulturno blago uspete da dovedete arheologiju u Rim, koji je sav muzej pod otvorenim nebom, onda to govori istovremeno i o pravoj saradnji između Srbije i Italije, ali i o onome što Srbija ima de fakto da ponudi. Napravili smo i izložbu slikarke Milene Pavlović Barili koja je po ocu Italijanka, a po majci Srkinja, ali se uvek deklarirala kao

Nicola'S
www.nicolas.rs

Sniženje
Sale
Saldi
Rebajas
Sniženje
do 50%

Foto: Sanja Ivan Miljković

skoj odluci. Kada smo u Ambasadi Srbije obeležili 10 godina od početka NATO bombardovanja SR Jugoslavije, odnosno Srbije ambasada je bila prepuna isključivo viđenih Italijana, a istovremeno u četiri italijanska grada organizovani su skupovi sećanja na kojima je osuđeno bombardovanje i sve što je iz njega proizašlo, uključujući i nezavisnost KiM. Pojedini italijanski listovi pišu negativno o kosovskoj nezavisnosti. Italijanski novinari su napisali knjigu „Vukovi u magli“, u kojoj su pre Dika Martija raskrinkali prodaju ljudskih organa. Italija je po pitanju KiM malo rascepljena, zvanični Rim sledi svoje zapadne saveznike. Pre svih SAD, a onda zemlje evropske osovine - Francusku, Nemačku i Britaniju, tako da je iz lojalnosti prema njima odlučila da prizna KiM. S druge strane Italija kao zemlja mnogo pomaže. Njene nevladine organizacije mnogo humanitarno rade s interno raseljenim licima s KiM, posebno decom. Finansijski i logistički pomažu u svakom pogledu.

■ **Da li to praktično znači da se srpsko-italijanski sporazumi, uključujući ekonomske, odnose samo na deo Srbije bez KiM?**

srpska slikarka. Imali smo više manjih izložbi, promocije knjiga, Jugoslovensko dramsko pozorište je gostovalo i izazvalo oduševljenje. S Italijom je uspostavljena i tesna intelektualna saradnja na nivou univerziteta u gradovima Italije i Srbije kroz organizovanje seminara i okruglih stolova na razne teme, kao i saradnja na polju zdravstva, medicinskih nauka, što je sporazumima i institucionalizovano. Naravno da tehnička, ekonomska i naučna saradnja nisu vezane samo za Rim, nego i za druge italijanske gradove. Naučna saradnja je naročito razvijena s Trstom, koji je izvanredan u prirodnim naukama i tamo ima dosta naših razmenskih naučnika. Ono što je velika manjkavost jeste da Srbija nedovoljno radi na održavanju nivoa srpskog jezika, na šta sam skretala pažnju i tokom mandata u Italiji. Ukinut je Institut razmenskih lektora. Hrvati, recimo, plaćaju svoje lektore, a mi niti šaljem, niti plaćamo lektore. Taj prostor mogu drugi da nam uzmu, iako za srpski jezik postoji veliko interesovanje, ne samo zato što ljudi žele da proučavaju našu kulturu, nego i zbog ekonomskih veza koje se sve više razvijaju. ■

Saradnja u svim privrednim granama: Italijansko-srpski samit u Rimu novembra 2009.

Italija prvorazredni partner srpske ekonomije

Do kraja 2011. razmena dostiže tri milijarde dolara

Ekonomska saradnja Srbije sa Italijom, koja je njen prvorazredni privredni partner, dugo je bila fokusirana na mala i srednja preduzeća, ali poslednjih godina sve je veće interesovanje italijanskih partnera za velike investicije. Otud se javila potreba da se saradnja usmerava sporazumima. Na rimskom samitu 2009. potpisan je sporazum o strateškom partnerstvu Italije i Srbije, a sporazumi koji treba da budu potpisani na nivou nekoliko srpskih odnosno italijanskih ministarstava praktično će predstavljati strateška partnerstva za niz oblasti, objašnjava za Danas sagovornik iz Privredne komore Srbije.

Nema privredne grane u kojoj nije uspostavljeno

► Komplementarnost privreda jedan od glavnih razloga uravnotežene razmene koju Srbija ima sa Italijom. U prvih pet meseci 2011. pokrivenost uvoza izvozom bila je 90,3 odsto

na saradnja italijanskih i srpskih preduzeća, od drvne industrije do bankarstva. U prvih pet meseci ove godine trgovinska razmena Srbije i Italije dostigla je vrednost od 1,3 milijarde dolara, a očekuje se da će do kraja godina biti tri milijarde dolara. Prema poslednjim podacima 22,4 odsto srpskog izvoza na tržišta Evropske unije „otpada“ na Italiju, a na svetском nivou italijanski udeo čini 12,3 odsto.

Neki od ključnih faktora koji povezuju ekonomije dve zemlje jesu komplementarnost privrednih struktura, tradicionalni poslovni odnosi i prirodno-geografska upućenost, navode u Privrednoj komori Srbije. Komplementarnost privreda jedan od glavnih razloga uravnotežene privredne razmene koju Srbija ima sa Italijom. U prvih pet meseci 2011. pokrivenost uvoza izvozom je

iznosila rekordnih 90,3 odsto što je znatno poboljšanje u odnosu na isti period 2010. kada je pokrivenost uvoza izvozom bila 70,7 odsto. U isto vreme u posmatranom periodu od pet meseci 2011. razmena je porasla za čak 25 odsto.

Komplementarnost privreda ogleda se, pored ostalog, u činjenici da se sirovine iz Italije, poput tekstila, doraduju u Srbiji, ali i obratno: srpske kompanije, na primer, izvoze u Italiju prehrambene proizvode i drvo, a uvoze opremu za prehrambenu i drvoprerađivačku industriju. Kada je reč o izvozu sirovina i repromaterijala veoma

>>> Strana X

Inteza, najbolja srpska banka

Banka Inteza ponovo je proglašena za najbolju banku u Srbiji od strane vodećeg londonskog časopisa za finansije i bankarstvo Juromani (Euromoney).

U obrazloženju žirija navodi se da rastuća inflacija i niz poskupljenja koji su izazvali pad u kvalitetu aktive bankarskog sektora Srbije, nisu sprečili Intezu da ponovo ostvari izuzetne rezultate. Inteza, koja je i najveća banka u Srbiji, prošle godine je povećala svoju bilansnu sumu za 16,6 odsto na 359,1 milijardu dinara ili oko 5,31 milijardu dolara. Uz to, ova banka je ostvarila i dobit od 7,62 milijarde dinara, odnosno 26,8 procenata više nego u 2009.

Inteza je članica Inteza San Paolo grupe, međunarodne banke, koja je takođe dobila nagradu Juromanija, kao najbolja banka u Italiji. A. M.

Na fotografiji: Draginja Đurić, predsednica Izvršnog odbora banke Inteza
Foto: FolNet

Fijat automobili Srbija: Proizvodnja uglavnom za izvoz

➔ **Piše:** Zoran Radovanović

Manje više korektno političke odnose nekadašnje jugoslovenske državne zajednice - i Srbije u okviru nje - sa Italijom, decenijama nakon Drugog svet-skog rata pratila je uspešna ekonomoska saradnja dveju zemalja. Italija je bila i ostala jedan od naj-značajnijih spoljotrgovinskih partnera SFRJ, da-nas Srbije, a svojevrsni simbol te dobre saradnje je partnerstvo Fijata i domaće automobilske inu-strije predvođene kragujevačkom Zastaveom.

Uspostavljeno daleke 1954. partnerstvo Fijata i Zastave imalo je u minulim decenijama različite faze poslovno-proizvodne saradnje, prolazilo je kroz uspone i padove, da bi, kako su se u prethod-nih dvadesetak godina potajno nadali i priželjki-vali mnogi Šumadinci, pre nepune tri godine bilo krunisano definitivnim dolaskom Fijata u kragu-jevačku fabriku za proizvodnju putničkih vozila, odnosno formiranjem zajedničke kompanije Fij-at automobili Srbija, u kojoj italijanska strana ima 67, a država Srbija 33 odsto kapitala, i u kojoj je krajem minule sedmice započela primopredaja dužnosti u poslovodnom vrhu firme. Dosada-šnjeg generalnog direktora FAS-a Đovanija de Fil-ipisa, naime, na toj funkciji zamenjuje Antonio Ferara, menadžer koji je vodio Fijatovu fabriku u mestu Kasino kod Napulja.

Nadležni u Vladi Srbije i menadžment Fijata ugovor o formiranju kompanije Fijat automobili Srbija (FAS), sa sedištem u Kragujevcu, potpisali su u septembru 2008. Mesec dana docnije kompa-nija je zvanično registrovana kao novi pravni su-

Foto: Beta

➔ Kada krajem ove godine bude završena i opremljena najmodernijom proizvodnom opremom koja trenutno može da se kupi na svetskom tržištu, nova fabrika automobila u Kragujevcu biće, bez ikakve dileme, najsavremenija Fijatova fabrika na svetu

Posle uspeha u Srbiji, misiju nastavlja u Rusiji: Đovani de Filipis

bjekat na domaćoj privrednoj sceni, sa pravnim odborom u kojem su ljudi iz top menadžmenta Fi-jata i Đovanijem de Filipisom, na mestu general-nog direktora firme. Kompanija Fijat automobili Srbija praktično je počela da funkcioniše u aprilu 2009. kada je u pogonima Fabrike automobila, u kojoj je već bila započeta temeljna rekonstrukcija pogona, startovalo skpavanje Fijatovog „punta“ (do sada proizvedeno oko 40.000 automobila).

Fijat je Zastavinu Fabriku automobila i njenu kompletnu imovinu zvanično preuzeo 1. febru-a 2010. s tim što je prethodno na ime dela osni-vačkog kapitala nove kompanije (FAS) u nadle-žnoj banci uplatio 100 miliona evra. Ukupna ula-ganja Fijata u fabriku iznose milijardu evra. Po-četkom februara 2010 kompanija Fijat automobi-li Srbija preuzela je 1.000 od ukupno oko 2.700 radnika Zastavine Fabrike automobila. Posao u FAS-u uglavnom su dobili mladi i Zastavini rad-nici koji su prethodno prošli testove na kojima su proveravani tehničko-tehnološka osposobljenost i intelektualni i obrazovni nivo. U FAS-u će se do naredne godine zaposliti još oko 1.400 Kragujev-čana, mahom mladih i školovanih kadrova sa evi-dencije Nacionalne službe za zapošljavanje, koji će se, prethodno, sa savremenom tehnologijom i novim standardima u proizvodnji automobila upoznati tokom obuka u nekoj od Fijatovih fabri-ka u Italiji i svetu, ili na Fijatovoj akademiji koja će u dogledno vreme početi da funkcioniše u Kragujevcu, i koja će godišnje edukovati do 1.000 rad-nika i stručnjaka svih profila ne samo za potrebe FAS-a, nego i njegovih dobavljača.

Ferara - čovek rezultata

Novi generalni direktor kompanije Fijat au-tomobili Srbija Antonio Ferara (54) diplomirao je industrijski menadžment na Univerzi-tetu u Napulju. Profesionalnu karijeru počeo je 1983. u fabrici „Alfa Romeo“ u Pomiljanu, u kojoj je radio do 1994. Potom je bio na broj-nim rukovodećim funkcijama u Fijatuu. Izme-đu ostalog, bio je direktor u tri Fijatove fabri-ke, među kojima i u onoj najvećoj Mirafiori, u Torinu. Značajno je doprineo usponu Fijato-ve fabrike u Kasinu, koja se poslednjih godi-na ubraja u najuspešnije firme Fijat grupe.

U kompaniji Fijat automobili Srbija poslednjih nedelja privodi se kraju gra-đevinska rekonstrukcija oko 400.000 kvadratnih metara proizvodnog i po-slovnog prostora u fabričkim halama. U okviru ovog posla u Zastavi je praktično izgrađena potpuno nova, savremeno di-zajnirana fabrika automobila, čiji proiz-vodni pogoni imaju novi krovni pokri-vač, nove podove i zidove, promenjenu tehničko - tenološku, komunalnu, elek-tro i ostalu infrastrukturu. U krugu FAS-a gradi se potuno novi termo-energetski blok, čiji kapaciteti mogu da zadovolje potrebe grada od 400.000 stanovnika, i koji će fabriku snabdevati strujom, ga-som, tehnološkom parom, toplotnom energijom i drugim energentima. Na prostoru nekadašnjeg Zastavinog Elek-tronsko-računarskog centra (popular-nog ERC-a), kojeg je NATO srušio 1999. niče savremeni Kontrolni centar FAS-a.

U poredo sa građevinskom rekon-strukcijom fabrike i izgradnjom novih objekata, traje i instaliranje savremene opreme za proizvodnju novih Fijatovih modela. Fijat je za svoju fabriku u Kragujevcu od proizvođača u Nemačkoj, Ja-panu, Italiji i drugim zemljama naručio najmoderniju proizvodnu opremu, koja već pristize. Najpre je iz Namečke, iz kompanije Ajzenmabn, stigao deo opre-me za bojenje vozila u pogonu „Lakirni-ca“, u čiju izgradnju i opremanje će biti uloženo svih 100 miliona evra. Ovih da-na stižu i veliki kranovi za inastaliranje i „ukopavanje“ presa, japanske marke „Komacu“, u pogonu „Preseraj“, u u čiju rekonstrukciju, proširenje i oprema-nje će biti investirano oko 150 miliona evra. Italijanska firma „Komau“ treba uskoro da isporuči automatizovanu opremu za izradu karoserijskih delova, do kraja leta u FAS će stići i automatizo-vane montažne trake za završno skala-panje automobila.

Zarad neupućenih ili zlonamernih, treba pojasniti da će se u Kragujevcu proiz-voditi, a ne sklapati, ili tek montirati Fi-jatovi automobili. Svaka fabrika, naime, koja u svom sastavu ima „Preseraj“ i izra-đuje otpreske, od kojih se potom, u „Ka-roseriji“, proizvodi kompletna automo-bilska šasija, prema svetskim standardi-ma, svstava se u proizvođače automobi-la. Kompanija Fijat automobili Srbija će biti najznačajniji proizvođač automobila u Srbiji i po velikom broju komponenta-ša, odnosno proizvođača automobilskih delova za ugradnju u automobile koji će biti locirani neposredno kraj fabrike, ili u drugim delovima. Predviđeno je da se čak 80 odsto delova za ugradnju u moele koji će izlaziti iz pogona FAS-a, proizvo-di u Kragujevcu. Iz Italije će stizati jedino najkrupniji agregati, to jest menjači i mo-tori. Sredinom prošlog meseca u bivšoj vojnoj kasarni u kragujevačkom prigrad-skom naselju Grošnica počela je izgrad-nja fabrika multinacionalnih kompanija Đžonstom Kontrol, Promo manjeto, Si-džet i HTL za proizvodnju automobilskih sedišta, točkova, branika i blatobrana, iz-

duvnih i kočionihi sistema, mehaničkih sklopova i drugih pozicija za ugradnju u Fijatove automobile. U fabričkom krugu FAS-a najznačajniji Fijatov kooperant Manjeti Mareli izgrađiće samostalno dva, a sa kompanijom Đžonstom Kon-trol još jedan proizvodni pogon za izra-du komponenti za Fijatove moele. O ka-kvim kompanijama se radi dovoljno sve-očli podatak da je Đžonstom Kontrol, na primer, najveći proizvođač enterijera za automobile na svetu, koji ima oko 200 fa-brika u kojima zapošljava više od 100.000 radnika.

Elem, jedna faza rada kompanije Fi-jata automobili Srbija, koju karakteriše temeljna rekonstrukcija nekadašnje Za-stavine Fabrike automobila, izgradnja novih objekata, instaliranje savremene proizvodne opreme i gradnja proizvod-nih pogona kooperantskih firmi privodi se kraju. Kada krajem ove godine bude završena i opremljena najmodernijom proizvodnom opremom koja trenutno može da se kupi na svetskom tržištu, no-va fabrika automobila u Kragujevcu bi-će, bez ikakve dileme, najsavremenija Fi-jatova fabrika na svetu. Đovani de Filipis koji je posao vezan za pripremu FAS-a za početak proizvodnje dva nova Fijato-va modela u Kragujevcu uspešno priveo kraju, uskoro odlazi na novi zadatak. Danas nezvanično, ali pouzdano sazna-je da De Filipis odlazi u Rusiju, gde će bi-ti regionalni menadžer, zadužen za iz-gradnju nove Fijatove fabrike u toj zemlji. U Kragujevac, umesto njega dolazi, ponovimo, Antonio Ferara, dosadašnji direktor fabrike Cassino u mestu Kasino (kod Napulja), u kojoj se proizvode po-znati Fijatovi moeli „bravo“ i „dulijeta“, i koja slovi za jednu od najboljih Fijato-vih fabrika. Imenovanje takvog mena-đžera na mesto generalnog direktora FAS-a nedvosmisleno ukazuje, smatraju bolji poznavaoi ove problematike, na činjenicu da su Fijatove ambicije i plano-vi sa fabrikom u Kragujevcu veliki. Sa Ferarom, u FAS dolazi i novi komercijal-ni direktor kragujevačke fabrike, Ško-tlandanin Geri Klark koji je, svojevreme-no, bio prvi Fijatov čovek za jugoistočnu Evropu, što, po rečima upućenih, ukazu-je da bi poslovanje FAS-a već u dogleno vreme moglo da bude prošireno i na ne-kadašnje jugoslovenske republike - BiH, Hrvatsku, Crnu Goru i Makedoniju. Kako bilo, Antonio Ferara sa svojim menažerskim timom imaće zadatak da u Fijatovoj kompaniji u Kragujevcu već krajem ove godine pokrene, najpre probnu, proizvodnju jednog ili oba predviđena nova modela automobila „Lo klase“, od kojih će jedan imati pet, a dru-gi sedam sedišta. Predviđeno je da se, kad u Kragujevcu startuje serijska proizvod-nja novih Fijatovih modela, ovde u po-četku proizvodi 200.000, a docnije i 300.000 automobila godišnje. Gotovo sva proizvodnja FAS-a, odnosno više od 95 odsto automobila koji će izlaziti iz po-gona kragujevačke fabrike prodavaće se u Evropi i Americi.

Za rehabilitaciju Italija izdvojila milion evra: Pruga Beograd - Bar

Zajednički poslovi Srbije i Italije u infrastrukturi odraz ozbiljno utemeljene privredne saradnje

Pendolino vozi za Trst

➔ **Piše:** Mirjana N. Stevanović

Italijanski privrednici i institucije žele da se uključe u projekte izgradnje srpske infrastrukture, a interesova-nje je povećano posle iskustva prvih većih investitora koji su došli u našu zemlju. Najznačajniji među njima, Fijat, Beneton i Pompeja, već su duboko zagazili u po-slovni milje, izgradili ili rekonstruisali postojeće pogo-ne, pokrenuli proizvodnju i njihov interes je da trans-port roba učine bržim i efikasnijim. Takođe, veliki je broj italijanskih firmi otvorio proizvodnju u Rumuniji, procenjuje se da ih ima više od 20.000 od čega je go-tovo polovina stacionirana u okolini Temišvara, pa je bolja veza između matičnih firmi i njihovih delova, pre-ko Srbije i Crne Gore, za njih od vitalnog značaja.

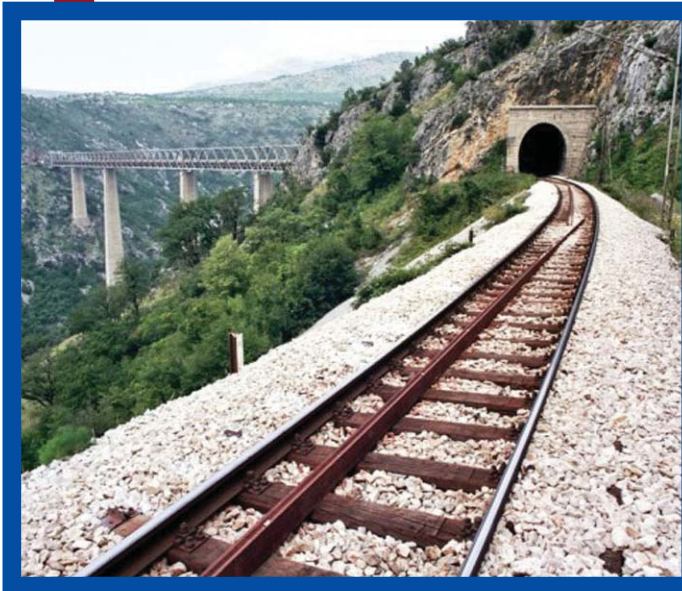
Najizraženiji interes Italijani imaju za rekonstrukciju pruge Beograd - Bar i za izgradnju autoputa od Bara, preko Boljara, Čačka, Beograda i Vršca do Temišvara. Ta trasa još nije uvrštena u mapu panevropskih saobra-ćajnica, ali Italijani i Rumuni spremni su da lobiraju u institucijama EU kako bi pruga i autoput bili proglaše-ni Koridorom 11. To bi značajno olakšalo finansiranje potrebnih radova, jer status saobraćajnice od evrop-skog značaja omogućava pristup fondovima EU, do-nacijama i povoljnim kreditima međunarodnih bana-ka. Ukoliko ti naponi urode plodom, biće to jedini kori-dor koji omogućava kombinovanje tri vrste transpor-ta, od pomorskog na relaciji Bar - Bari, do železničkog i drumskog koji ide od Bara do rumunske granice. U či-

brzinom od 40 do 50 kilometara na sat, osposobi za brzine koje je imala prilikom projektovanja 70-ih godina prošlog veka, od oko prosečnih 100 kilometara - kaže Miodrag Poledica, načelnik za železnički saobraćaj u Ministarstvu za infrastrukturu i energetiku.

Ukupna vrednost radova predviđenih projektom iz-nosi oko 340 miliona evra, od čega bi za radove na svo-joj teritoriji crnogorska strana trebalo da obezbedi 140, a Srbija 200 miliona evra. U pribavljanju tih sredstava, najviše se računa na evropske fondove i banke, a tu bi ponovo značajnu ulogu trebalo da odigraju italijanski zvaničnici. Naime, očekuje se da će uskoro resorni mini-stri u vladama Srbije i Italije, Altero Mateoli i Milutin Mr-konjić, potpisati pismo o namerama, kojim bi bile utvr-đene aktivnosti da se železnička i drumska veza između Barija i rumunske granice proglasi za koridor 11, čime bi put do sredstava potrebnih za izgradnju bio olakšan.

- Saradnja sa Italijanima odvija se i na nivou projek-tantskih kuća ali i kompanija, pri čemu za nas najveći značaj imaju dogovori između dve železnice. Obe kompanije zainteresovane su da se ponovo uspostavi direktna linija od Beograda do Trsta i dalje do Venecije, ali razgovori koji se sada vode idu u smeru da to ne bu-de klasična železnička kompozicija, već zatvorena gar-nitura, odnosno pendolino voz. U tehničkom smislu, to smo proverili, kvalitet i profil pruga su odgovarajući, ali da bi to bilo realizovano, neophodan je dogovor i sa Slovenijom i Hrvatskom, koje bi taj sistem trebalo da prihvate. Takođe, Srbija bi morala da u jednom delu iz-

➔ Najizraženiji interes Italijani imaju za rekonstrukciju pruge Beograd - Bar i za izgradnju autoputa od Bara do Temišvara. Ta trasa još nije uvrštena u mapu panevropskih saobraćajnica, ali Italijani i Rumuni spremni su da lobiraju u EU kako bi pruga i autoput bili proglašeni Koridorom 11

tav posao uključene su vlade i institucije sve četiri ze-mlje, ali glavni posao trebalo bi da završi Srbija, s obzi-rom na to da je drumska i železnička trasa kroz našu ze-mlju najduža.

Kada je reč o autoputu, u očekivanju statusa kori-dora, Srbija ga za sada gradi svojim sredstvima, jer su projekti za neke od deonica završeni, a ovoga leta po-činje izgradnja prvih kilometara od Beograda ka crnogorskoj granici. I pripreme za rekonstrukciju pruge Beograd - Bar uveliko traju, a veliku ulogu u tome imala je italijanska pomoć u izradi projekata.

- Za rehabilitaciju pruge Beograd - Bar italijanska Vlada izdvojila je milion evra, dok su srpska i crnogor-ska strana bile uključene kroz logistiku. To nisu bila novčana sredstva, nego pomoć u organizovanju sasta-naka, snimanju na terenu i pripremi dokumentacije, što je procenjeno na oko 400.000 evra. Italijanska firma Ital-far uz pomoć našeg Saobraćajnog instituta CIP, izradila je projekat, snimljena su sva uska grla, utvrđeni ra-dovi i pripremljeni predračuni za svaku deonicu. Cilj je da se pruga, na kojoj se vozovi sada kreću prosečnom

meni zakonodavstvo, jer je zatvorena garnitura otva-ranje prostora za privatne operatore. Istina, to je novi-na i u Italiji i drugim zemljama EU, ali su sve one jasno opredeljene da se razvoj železničkog saobraćaja usme-rava u tom pravcu. Nama će od pomoći biti i to što Sr-bija, Hrvatska i Slovenija imaju zajedničko preduzeće za železnički saobraćaj na Koridoru 10, ali ono bi tek u perspektivi trebalo da obuhvati putnički prevoz i za sa-de bavi samo teretnim - objašnjava Poledica.

Zajednički poslovi u infrastrukturi odraz su dobre i dugoročno planirane privredne saradnje između dve zemlje, a dokaz za to su i vrlo česte međusobne pose-te državno-privrednih delegacija. Za većinu investito-ra iz Italije to su bile inicijalne kapije za odluku da otvore biznis u Srbiji, a o obimu razmene svedoči i po-datak da će na prvom narednom sastanku srpsko-ita-lijanskih institucija, jedna od glavnih tema biti pove-ćanje dozvola za transport roba. Srbija sada ima sagla-snost da godišnje obavi 10.000 ruta, a prevoznici oče-kuju da se za narednu godinu taj broj najmanje udvo-struči.

Za cenu od

6199 €

i sa 3 godine garancije,

vozićemo se kad hoćemo

i gde hoćemo!

Uštedite do 1900 € !* Ponuda važi za ograničen broj vozila.

I dalje nudimo najpovoljnije uslove za kupovinu vozila na domaćem tržištu. Crédit Agricole banka omogućila je atraktivne uslove finansiranja - Punto Classic može biti Vaš uz kamatnu stopu od samo 3,95% godišnje i uz 0% troškova za obradu kredita! Kao i do sada, možete iskoristiti i mogućnost zamene staro za novo. Fiat Vam nudi i besplatnu pomoć na putu 24 časa dnevno, u zemlji i inostranstvu. Posetite nas u Fiat prodajnim salonima!

* U iznos uštede je uračunato korišćenje programa staro za novo.

www.fiat.com

AK Ovlašćeni diler AK-VOŽDOVAC, Vojvode Stepe 318
tel: 011/24 73 932; 011/24 62 833; 063/67 00 46; 063/67 00 56; 063/67 00 29
Krediti se odobravaju na licu mesta u AK-VOŽDOVAC

0800 342 800
Pomoć na putu

CRÉDIT AGRICOLE

AK
BOVAQBAU

Vozimo Punto!

DDOR Novi Sad – Fondiaria SAI

Obuka za duži život

Kao stoprocentni vlasnik kompanije DDOR Novi Sad, Grupa Fondiaria SAI je prisutna u Srbiji skoro tri godine. Osim cilja da poslovanje kompanije u Srbiji održi na zdravim osnovama, i da primenjuje najbolju evropsku praksu u svom poslovanju, Grupa Fondiaria SAI se trudi da društvenu odgovornost kao osnovni princip poslovanja prenese i u Srbiju.

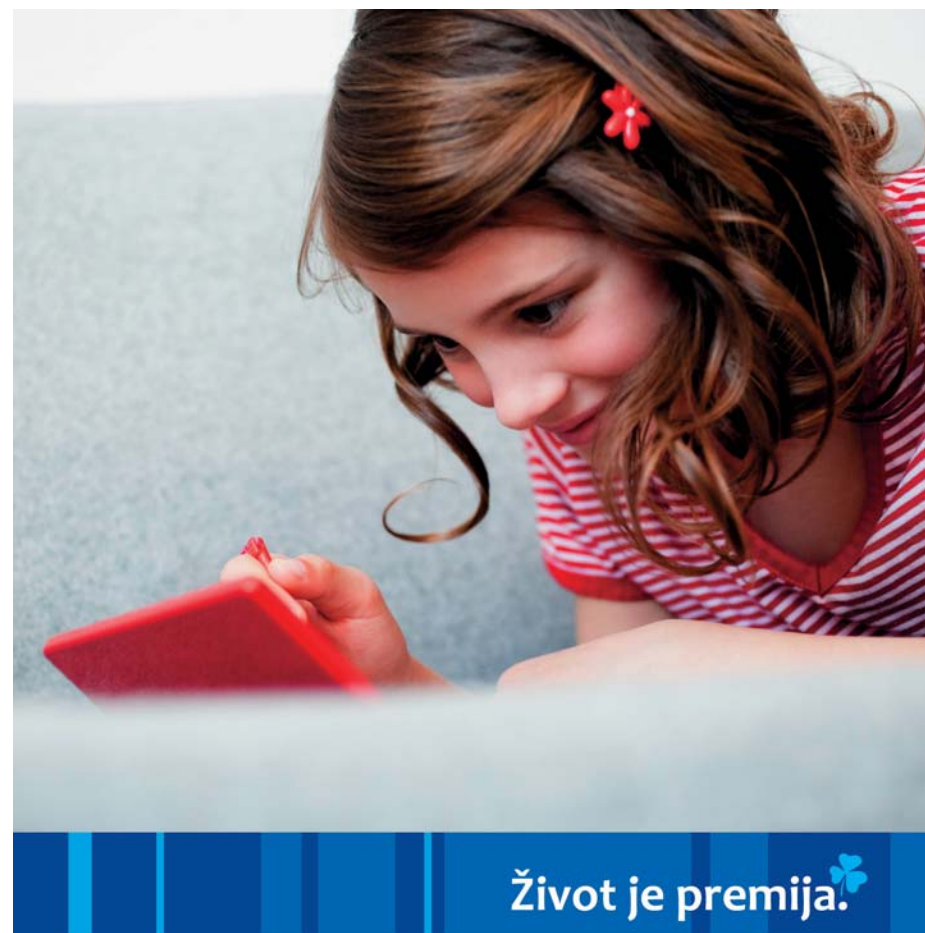
Dokaz da je društvena odgovornost kao osnovni princip poslovanja više nego ispravan pristup, jeste i činjenica da je osiguravajućoj kompaniji Fondiaria SAI u Italiji poverenje ukazalo čak 9 miliona klijenata.

Fondiari SAI je treća osiguravajuća kompanija u Italiji po ukupnom tržišnom učešću, a kad je reč o osiguranju motornih vozila, zauzima čak 23 odsto tržišta. U 2010. godini ostvarena je premija veća od 12,9 milijardi evra.

Jedan od najvećih projekata u Srbiji jeste investicija od oko 15 miliona evra namenjena povećanju nivoa bezbednosti u saobraćaju, kroz obuke vozača u Nacionalnoj vozačkoj akademiji NAVAK. Ovom investicijom DDOR Novi Sad će omogućiti da više od 100.000 vozača potpuno besplatno prođe kroz treninge bezbedne vožnje u Srbiji, i da pod kontrolisanim uslovima nauči kako da reaguje u najkritičnijim situacijama, pri realnim brzinama.

Statistika pokazuje da tokom života svake generacije građana Srbije, u saobraćajnim nesrećama nestane po jedan grad osrednje veličine. Ovakvom vrstom treninga, kako pokazuju evropska i iskustva susednih zemalja, broj poginulih u saobraćajnim nesrećama mogao bi da se smanji i do 17 odsto za svega par godina. Zato DDOR Novi Sad svim svojim klijentima koji u ovoj kući osiguravaju svoje vozilo ili autoodgovornost poklanja treninge bezbedne vožnje u NAVAK-u. Za vlasnike polise osiguranja od autoodgovornosti poklon je obuka „Dozvola Plus“, a za vlasnike kasko polise Početni ili Intenzivni trenig bezbedne vožnje u NAVAK centru. Svi koji završe Početni ili Intenzivni trening, u narednoj godini dobijaju dodatne popuste za kasko polisu za rizike sudara, udara, iskliznuća, prevrnuća i survavanja.

Želja nam je da na ovaj način podstaknemo što više vozača u Srbiji da brinu o svom, i o životima svojih sugrađana.

Život je premija.

www.ddor.rs

➔ **Piše:** Gajko Vlaović

Ukupna snaga u deset hidroelektrana na Ibru biće 103 megavata, a godišnja proizvodnja će iznositi oko 420 miliona kilovat-sati. Vrednost investicije je 285 miliona evra. Izgradnja hidroelektrana na Ibru mogla bi da počne 2013. Reka bi se „krotila“ kaskadno, sa deset betonskih brana, čija bi se visina kretala od 12 od 15 metara

više nego dvostruko povećanje, italijanska vlada je spremna da obezbedi podsticajne mere za razvoj projekata iz obnovljivih izvora i van teritorije Italije. Kada su HE na Ibru u pitanju očekuje se da će cena za električnu energiju na pragu elektrane biti na nivou od oko 15 evrocenti po kilovat satu, što je višestruko iznad cene koja bi se dobila na tržištu, a oko dva puta više od cene koja bi se dobila primenom feed in tarife predviđene u Srbiji. S obzirom da na učešće EPS u Ibarskim hidroelektranama od 49 odsto kompanije, evidentno je da je ovo jedan veoma profitabilan posao za našu kompaniju.

■ **Kolika će biti snaga hidroelektrana na Ibru?**

- Prema rezultatima Generalnog projekta ukupna snaga u deset hidroelektrana na Ibru biće 103 megavata, a godišnja proizvodnja će iznositi oko 420 miliona kilovat sati. Vrednost investicije je 285 miliona evra, a sedište Ibarskih hidroelektrana biće u Kraljevu. Izgradnja hidroelektrana na Ibru mogla bi da počne 2013. godine. Reka bi se „krotila“ kaskadno, sa deset betonskih brana, čija bi se visina kretala od 12 od 15 metara tako da bi se uglavnom očuvao postojeći položaj saobraćajnica duž ibarske doline. Uticaj ovog projekta na životnu sredinu je sagledan u obimu koji je zahtevao od sada razvijeni nivo dokumentacije i nisu uočeni uticaji koji bi predstavljali ograničenje za realizaciju projekta. Naravno, ovaj aspekt će tek biti detaljno sagledan u narednim fazama razvoja projekta i u potpunosti usaglašen sa zakonskom regulativom, a mi ćemo tome posvetiti svu potrebnu pažnju posebno imajući u vidu zabrinutost koju je javnost u Kraljevu i okolini izrazila u vezi uticaja koje bi hidroelektrane na Ibru mogle da imaju na životnu sredinu ibarske doline.

■ **Kakve su šanse za realizaciju projekta izgradnje hidroelektrana na srednjoj Drini u koju je takode uključen Seči sa italijanske strane?**

- Postoji zainteresovanost italijanske strane za izgradnju hidroelektrana na srednjoj Drini, gde bi partneri bili Republika Srpska, Italija i Srbija, pri čemu bi se električna energija proizvedena u ovim HE plasirala u Italiju po modelu povlašćenih cena sličnom kao i za HE na Ibru. Plan je da se na ovom delu Drine, između Bajine Bašte i Zvornika, izgrade hidroelektrane kapaciteta većeg od 300 megavata, koje bi trebalo da proizvode godišnje 1.200 gigavat-sati struje.

■ **Saradnja sa Italijom se ostvaruje i kroz učešće Edisona u tenderu za izgradnju Termoelektrane Kolubara B. Kako stoje stvari na tom planu?**

- Italijanski Edison je 20. maja podneo ponudu da učestvuje u izgradnji termoelektrane Kolubara B kao potencijalni strateški partner EPS-a u realizaciji tog projekta. Stručni timovi EPS-a su razmotrili i ocenili tehnički i finansijski deo ponude Edisona i EPS je doneo odluku da prihvati dostavljenu ponudu i nastavi aktivnosti u realizaciji tog projekta.

■ **Šta nudi Edison?**

- U okviru svoje ponude, Edison nudi optimizaciju tehničkog rešenja ALSTOM-ovom opremom i izgradnjom dva bloka snage od po 375 megavata bruto, sa neto efikasnošću od 37 odsto pri čemu oprema zadovoljava najstrože kri-

- Potpisivanjem Protokola o saradnji u oblasti energetike, koji su 9. marta 2009. zaključile Italija i Srbija, Elektroprivreda Srbije i italijanska kompanija Seči energija nominovani su kao strateški partneri u realizaciji projekata za proizvodnju električne energije, a jedan od njih je i korišćenje hidropotencijala sliva reke Ibar. Saradnja na tom projektu odvija se u skladu sa planiranom dinamikom i trenutno su u toku aktivnosti na izradi Studije opravdanosti, kao i intenzivna komunikacija sa nadležnim državnim organima u vezi obezbeđivanja potrebnih uslova i mišljenja. Takođe, u završnoj fazi su i razgovori na međudržavnom nivou koji će definisati uslove za primenu podsticajnih mehanizama italijanske vlade na ovaj projekat što će obezbediti njegove pozitivne ekonomske-finansijske parametre - kaže u razgovoru za Danas Aleksandar Jakovljević, direktor Sektora za strategiju Elektroprivrede Srbije.

■ **O kakvim ekonomskim efektima je reč?**

- Zbog obaveza povećanja proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora na oko 17 odsto do 2020., što znači

Foto: Bega

Aleksandar Jakovljević, direktor Sektora za strategiju Elektroprivrede Srbije o saradnji Italije i Srbije u oblasti energetike

Ulaganje u Kolubaru B i elektrane na Ibru profitabilan posao za EPS

terijume zaštite životne sredine prema domaćoj i evropskoj regulativi. Tehnička ponuda ispunjava ono što je EPS tražio od strateškog partnera. Za radove izvedene još od 1988. godine, kada je počela gradnja te elektrane, i opremu koja je dosad upućena i nabavljena, a koji EPS treba da unese kao ulog u zajedničku kompaniju koja će graditi novu elektranu, EPS-u je ponuden udeo u vlasništvu te nove kompanije od 36,4 odsto. Pregovori EPS-a i Edisona i zajednički rad na studiji izvodljivosti počeli su krajem juna sa ciljem da se do kraja godine usaglasu svi stavovi oko daljeg razvoja projekta.

■ **O izgradnji TE Kolubara B priča se već dugi niz godina.**

- Termoelektrana Kolubara B nalazi se u blizini sela Kalenić, 60 kilometara jugozapadno od Beograda, na severnoj strani površinskog kopa Tamnava. Odluka o izgradnji tada termoelektrane - toplane Kolubara B, sa dva bloka po 350 megavata, doneta je 1983. godine. Projektovana je kao postrojenje za kombinovanu proizvodnju električne i toplotne energije, kako bi se toplotna energija, sistemom daljinskog grejanja, obezbeđivala za grejanje Beograda. Pripremni radovi su započeli 1988. godine, dok se nastavak izgradnje dalje odvijao u skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima. Ugovorena je nabavka većeg dela osnovne opreme, koja je značajnim delom i isporučena. Odobreni kredit Svetske banke, kao i aktivnosti na tom projektu, odvijali su se veoma sporo, a sredinom 1992. godine zbog nedostatka sredstava, kredit je, zbog dešavanja na prostorima SFRJ, propao, i sankcija, radovi na novoj elektrani su potpuno stali. Dotad je bilo izgrađeno oko 40 odsto objekta. Zbog promenjene koncepcije snabdevanja Beograda toplotnom energijom, odustalo se od ideje da to bude termoelektrana-toplana, pa se strateški partner traži za kapacitet koji će proizvoditi samo električnu energiju. ■

Za Kolubaru B Edison nudi optimizaciju tehničkog rešenja ALSTOM-ovom opremom i izgradnjom dva bloka snage od po 375 megavata bruto, sa neto efikasnošću od 37 odsto pri čemu oprema zadovoljava najstrože kriterijume zaštite životne sredine prema domaćoj i evropskoj regulativi

Italija spremna da obezbedi mere za razvoj projekata iz obnovljivih izvora: Aleksandar Jakovljević

Italija prvorazredni partner / nastavak sa strane V

je bitna i blizina srpskog/italijanskog tržišta koja donosi manje troškove transporta. Na kraju, komplementarnosti srpske i italijanske ekonomije doprinose i tradicionalni poslovni odnosi između dve zemlje, odnosno poslovni partneri se poznaju i po mentalitetu su bliski.

Italija je u poslednjih dvadeset godina zabeležen je pad spoljnotrgovinske razmene sa Italijom, i to za 29 odsto, što je bila i karakteristika robne razmene Srbije sa EU i ukupnih spoljnotrgovinskih tokova sa svetom. Ipak, Italija je zadržala značajno mesto među inopartnerima Srbije sa oko 10 odsto učešća u ukupnoj razmeni.

Već naredne godine Italija je ponovo po ostvarenim rezultatima izvoza bila najvažniji partner srpske privrede, a istovremeno je sa 78,1 odsto ostvarena pokrivenost uvoza izvozom - pre svega zahvaljujući porastu izvoza od 36,3 odsto u odnosu na 2009. Uvoz je pritom istovremeno bio manji za 7,6 odsto.

U strukturi izvoza na italijansko tržište dominiraju doradni poslovi u industriji odeće i obuće, obojeni metali, proizvodi crne metalurgije, drvene industrije, poljoprivredno-prehrambeni proizvodi, spoljne gume, sirove goveđe kože, polietilen i magnezijum. Srbija je iz Italije najviše uvozila sirovine i repromaterijal za industriju obuće i odeće, mašine za pakovanje i plastičarsku industriju, nove i polovne putničke automobile i kamione, belu tehniku, nameštaj i delove, bešavne cevi, konditorske proizvode, hartiju i karton, mermer i granit.

Gro plasmana roba na italijansko tržište su sirovine i njihove primarne prerade, a u uvozu je značajno učešće proizvoda široke potrošnje, što je, podsećaju u PKS, i karakteristika ukupne razmene Srbije sa svetom.

U industrijskoj saradnji sa Italijom, iako je ona po vrednosti međusobnih kontransporuka daleko ispod realizacije u robnoj razmeni, realizovani su značajni ugovori, od kojih je najznačajnije proizvodno partnerstvo sa Fijat-om koje će, kako se očekuje, biti snažan zamajac i za buduće kooperantske odnose između srpskih i italijanskih firmi u oblasti proizvodnje komponenti.

Četiri značajne italijanske banke prisutne su na srpskom bankarskom tržištu - Intesa, Unikredit, Findomestik i San Paolo - a u PKS ističu da su one „merdžovale“ domaće banke preuzimanjem akcija, za razliku od drugih stranih banaka koje su svoje pravo rada stekle kroz kupovinu licenci. Italijanske banke čine četvrtinu bankarskog tržišta Srbije po vrednosti kapitala.

U oblasti osiguranja DDOR Novi Sad postao je deo grupacije Fondaria, a Asikuracioni

Italijanske banke

„merdžovale“ su srpske preuzimanjem akcija, za razliku od drugih stranih banaka koje su pravo rada stekle kupovinom licenci. DDOR i Delta Đenerali predstavljaju oko 50 odsto tržišta osiguranja u Srbiji

Đenerali je preuzeo Delta Osiguranje. Novi generalni direktor Delta Đenerali je Andrea Simončić (58), priznati menadžer u osiguravajućoj industriji, koji je pre toga bio član top menadžmenta Aleanca Toro, jedne od najvećih italijanskih kompanija i članice Đenerali grupe. DDOR i Delta Đenerali predstavljaju oko 50 odsto tržišta osiguranja u Srbiji.

Ekonomska saradnja Srbije i Italije je ne samo velika već i raznovrsna, ukazuje sagovornik Danasa iz PKS.

U dosadašnjem toku privatizacije po novom zakonu, italijanska firma Bitumen Adide kupila je površinsku eksploataciju kamena (Kijevo-Straževica), a Pijero Zanela Zlatibor Mermer (prva inostrana privatizacija u Srbiji). Italijani su, pored ostalog, uložili u proizvodnju šećera (SFIR je postao većinski vlasnik fabrika šećera u Senti i Novoj Crnji), kao i u oblasti farmaceutске industrije - proizvodnja ambalaže za lekove (Zanini-Hemofarm). Hemofarm je sa takođe italijanskom firmom Bertele uložio u fabriku plastike u Vršku. Italijanski partneri su pokazali veliki interes i za ulaganja u drvno-prerađivačkom sektoru: firma Kaza Italija otvorila je fabriku nameštaja u Slobodnoj zoni Bačka Palanka, u privatizovanom drvnom kombinatu Crni Vrh italijanski vlasnik pokrenuo je proizvodnju, dok u Leskovcu počinje gradnja fabrike „sendvič-panela“...

Proizvodnja obuće je, naglašavaju u PKS, veoma interesantan sektor za saradnju, o čemu svedoči uspešna saradnja srpskih firmi Laki Lajn, Solid, Milateks, i Aska sa partnerima iz Italije - preduzećima Filante, Lorekanti, Olimp, Dan Pietro... U tekstilnoj industriji Fibest je kupio Ateks, Golden Lejdi je izgradio fabriku ženskih čarapa u Valjevu, a Dale Karbonare je uložio u predionicu štofare u Paraćinu. Diana iz Sremske Mitrovice i Fruška gora iz Rume godinama obavljaju doradne poslove za firme Guči, Prada i Max Mara... Marta ove godine Beneton je posteo vlasnik Niteksa, a nedavno je u ovoj fabrici počela proizvodnja namenjena izvozu (planiran godišnji obrt od oko 72 miliona evra).

Metaloпрераđивачки kompleks takođe beleži uspešne primere saradnje: Pometon iz V-

necije je formirao zajedničko preduzeće sa borskom Topionicom za proširenje kapaciteta proizvodnje bakarnog praha. Krušik ima višegodišnju saradnju sa Čedito u razmeni komponenti za proizvodnju lovačke municije, Milan Blagojević iz Smedereva razvija proizvodnu saradnju u oblasti bele tehnike i malih kućnih aparata sa Kandijem i Đirmijem...

Kompanija Goldoni je u junu potpisala sporazum sa Ministarstvom ekonomije i regionalnog razvoja kojim je izrazila spremnost da kupi 70,63 odsto ukupnog kapitala beogradskog preduzeća 21. maj - Fabrika malolitražnih motora u Rakovici i u naredne tri godine investira 10 miliona evra u proizvodnju.

Elektroprivreda Srbije i italijanska Seči energija potpisale su februara ove godine preliminarini sporazum o gradnji hidroelektrana na srednjem toku Drine vredan više od 800 miliona evra. Planirano je da hidroelektrane na Drini proizvode godišnje 1.200 gigavat sati struje. Ovaj sporazum je operativna primena Sporazuma o strateškoj saradnji Srbije i Italije u oblasti energetike koje su potpisale vlade dve zemlje 2009. godine, a ujedno i nastavak planirane saradnje koja se realizuje između EPS i Seči energije u izgradnji hidroelektrana na Ibru kapaciteta 103 megavata. Gradnja bi trebalo da počne u prvoj polovini sledeće godine i da bude gotova do 2015. godine. Vrednost izgradnje hidroelektrana na Ibru je 300 miliona evra (hidro kapacitet se procenjuje na 103 megavata), a reč je o 10 lokacija koje poseduju traženi vodni potencijal.

Postoji interes i firme Hidro - One, koja je aprila 2009. započela sa kupovinom zemljišta na lokalitetu opštine Priboj (reka Njutina), kao i firme Envord koja planira izgradnju šest malih hidroelektrana u opštini Prijepolje (reka Lim). Italijanska firma Edison je izrazila interes za projekat završetka gradnje termoelektrane Kolubara B (vrednost preko milijardu evra, instalirani kapacitet 750 megavata i rok gradnje pet godina). Poseban interes kod italijanskih firmi u energetskom sektoru postoji i za korišćenje alternativnih izvora energije.

Italijanska vlada je kao podsticaj privatnom sektoru u Srbiji 2005. odobrila kreditnu liniju od oko 33,5 miliona evra namenjenju malim i srednjim preduzećima, za kupovinu italijanske opreme, pod povoljnim uslovima (6,5 odsto godišnja kamata, rok otplate do osam godina, grejs-period od dve godine), koja se plasirala preko Komercijalne, Inteza i Eksimbanke, podseća PKS. Druga kreditna linija u približno istom iznosu je odobrena februara 2008. i čeka ratifikaciju i operativnu primenu u drugoj polovini ove godine. Za razliku od prve, prioritet će imati i projekti infrastrukture, ekologije i komunalnih usluga.

M. M.

Foto: FoNet

➔ **Piše:** Radovan Bibić

Legendarni fudbaler Crvene zvezde i Milana Dejan Savićević u razgovoru za Danas govori o lepim danima igranja na San Siru, saradnji sa Silvijom Berlusconiem i značaju ličnosti prvog čoveka crveno-crnih.

■ **Na Marakanu ste došli iz podgoričke Budućnosti i veoma brzo postali jedan od ključnih igrača. Koliko je to značilo mladom fudbaleru?**

- Bili smo mlad i perspektivan tim, ekipa koja je temeljno i dugo godina pripremana. Sve nam je išlo na ruku. Prvih nekoliko godina smo rasli kao igrači, razvijali se kroz velike utakmice. Ispostavilo se da su neki od tih susreta bili odskočna daska u našim karijerama.

■ **Jedan od tih epskih duela sigurno je i tremeč sa Milanom 1988?**

- Dragan Stojković Piksi je ispao u prvi plan posle remija sa Milanom (1:1) na njihovom terenu 1988. a onda je došao onaj čuveni meč koji je prekinut zbog magle u Beogradu pri našem vodstvu od 1:0. Ponovljeni meč smo igrali sutradan i izgubili posle penala, na veliko razočarenje oko 100.000 ljudi na Marakanu.

■ **Po osvajanju Kupa šampiona vi ste iz Zvezde prešli upravo u Milan i napravili veliku karijeru. Kako je to izgledalo pre dve decenije?**

- U početku nije bilo lako. Otišao sam u Milan sa 26 godina što je relativno kasno. Već sam bio formiran kao igrač, sve bi bilo jednostavnije da sam otišao koju godinu ranije. Nije mi bilo lako da se prilagodim nekim trenerskim zamislima, ali sam se na kraju uklopio. Dodatni teret nam je bila obaveza da nastavimo stopama generacije koju su činili Van Basten, Rajkard i Gullit.

Dejan Savićević, legendarni fudbaler Crvene zvezde i Milana, sada čelnik Fudbalskog saveza Crne Gore, govori za Danas

Berluskonija politika udaljila od fudbala

■ **Da li je prijateljstvo sa Zvonimirom Bobanom bilo ta olakšavajuća okolnost?**

- Boban i ja smo se znali iz mladih dana, a igrali smo zajedno u nacionalnom dresu Jugoslavije. Da nije bilo tako sigurno bi nam obojici igranje u crveno-crnom dresu bilo teže. I dan danas smo dobri prijatelji, što samo pokazuje da nismo dozvolili da nas poremete dešavanja oko nas.

■ **Došli ste u Milan po želji Silvija Berluskonija, kakva je bila saradnja sa jednom od najmoćnijih ličnosti Italije?**

- Berlusconi je u početku mnogo više bio uz tim. Stalno nas je posećivao i bodrio, ali kako je ušao u politiku sve je manje imao vremena za nas. Imao je njegov Milan poslednje dve decenije puno iskušenja, ali je sada ponovo šampion, zahvaljujući i predanosti svog prvog čoveka.

■ **Kako je izgledalo biti najbolji pojedinac u čuvenoj utakmici protiv Barselone 1994. gde ste pobedili sa 4:0?**

- To je možda i najbolja utakmica moje karijere, tu sam ostao deo fudbalske istorije. Asistirao sam kod prvog gola, a kod trećeg sam i sam zatresao mrežu. Igrali smo bez Barezija i Kostakurte, ali za nas je najvažnije bilo da na pravi način odgovorimo treneru Barselone Johanu Kroatu. On je pred taj meč izrekao niz loših stvari o nama, a mi smo mu odgovorili na najbolji način.

Dolazi Milanovo vreme

- U moje vreme Milan je bio jedan od najboljih timova Evrope, onda su usledili padovi, a opet se uzdigao početkom ovog veka, da bi ga dotukao Kačopolli sa nameštanjem utakmica. Međutim, Milanovo vreme tek dolazi. Novi su šampioni Serije A sigurno će dati sve od sebe da tu i ostanu - rekao je Dejan Savićević.

Prosinečki uzdigao Zvezdu

- Robert Prosinečki je pravi čovek za Crvenu zvezdu. On je uzdigao tim za pola godine zahvaljujući iskustvu koje je stekao kao igrač. Uspeo je da tim natera da neguju igru pasom, po zemlji, samo je sad još potrebno da se malo poboljša igrači kadar da to umeće još više dode do izražaja - naglasio je legendarni igrač kluba sa Marakane.

Crna Gora i dalje u igri

- Crna Gora je i dalje jedan od najvećih pretendena za plasman na Evropsko prvenstvo 2012. Imali smo kiks protiv Bugarske na svom terenu (1:1), ali smo i dalje u igri sa Engleskom, odnosno imamo dobre izgleda da u najgorem slučaju zauzmemo drugo mesto - kazao je Dejan Savićević, predsednik FS Crne Gore.

Crvena zvezda i Milan imaju burnu istoriju međusobnih duela u prošlosti

Magla, Genije i Silvio

Na pomen timova iz Ljutice Bogdana i sa San Sira prva asocijacija svakako je Dejan Savićević koji je nosio i crveno-beli i crveno-crni dres. Međutim, sedmostruki i jednostruki šampion Evrope ukrstili su koplja u nekoliko navrata u prošlosti.

Najznačajniji i najuzbudljiviji meč odigran je novembra 1988. na Marakanu i to u dva dana. Istrčali su fudbaleri dva tima na Marakanu pred 97.400 navijača, povelja je Zvezda golom Savićevića ili Dragana Stojkovića (nejasno zbog guste magle), a onda je upravo ta ista magla prekinula meč u 64. minutu. Odluka sudija je bila da se sutradan igra nov duel u 15 sati kako bi se završio pre mraka, s tim da se krenulo od 0:0. Ispostavilo se da je Zvezda ovim oštećena i to protiv najboljeg tima u Evropi u to vreme čije su boje branili Frank Rajkard, Marko Van Basten, Paolo Maldini i Franko Baresi. Golovima Piksija i Van Bastena bilo je 1:1, kao i 14 dana ranije u Milanu, pa su crveno-crni prošli dalje boljim izvođenjem penala (4:2).

Milojko Pantić, sportski komentator koji je prenosio ovaj nesvakidašnji meč, priseća se da je upravo ta utakmica bila prekretnica na razvojnem putu Milana, Berluskonija i Zvezde.

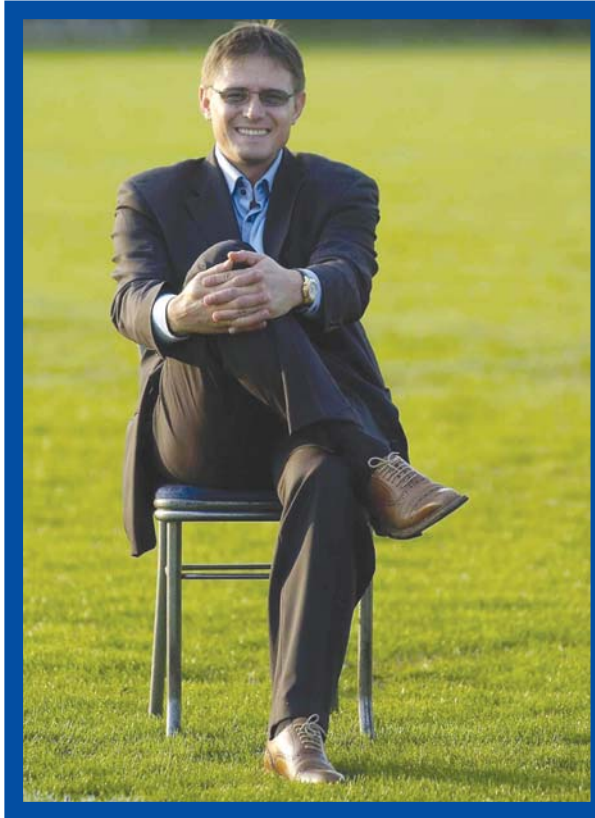
- Da Milan nije prošao dalje iz dvomeča sa Zvezdom, a bio je na rubu eliminacije, ne bi bio šampion Evrope te godine, a samim tim ni izgradio tim koji je narednih godina bio dominantan. Tadašnji veliki biznismen Silvio Berlusconi možda ne bi nastavio uzlaznom putanjom i postao lider Italije. A na svemu treba da zahvale magli - ističe Pantić.

Prema njegovim rečima, tako gusta magla ni pre ni posle tog meča se nije spustila na Marakanu. Vidljivost je bila nikakva, a gol koji je postigao „Genije“ nije video ni on ni novinar Duško Korać koji se nalazio na nekoliko metara iza leđa golmana Milana. Pantić dodaje da je taj meč, osim po prekidu i nastavku sutradan, bio specifičan i po drugim odlukama sudija koje su delom uticale na tok evropske fudbalske scene te godine.

Dva tima odmerila su snage i avgusta 2006. u kvalifikacijama za Ligu šampiona. Jedan od najboljih timova Starog kontinenta pobedio je u Milanu sa 1:0, a trijumfovao je i u Beogradu sa 2:1 pre svega zahvaljujući Filipu Inzagiju. Međutim, taj susret ostaće upamćen zbog načina na koji su crveno-crni uopšte došli do duela sa Zvezdom. Milanu je zbog nameštanja utakmica u aferi „Kačopolli“ prvo bio oduzet veliki broj utakmica, onda je kazna umanjena pa je tim sa San Sira ipak igrao kvalifikacije za Ligu šampiona. Pod lupom Evropske kuće fudbala posle tog meča bila je i Zvezda jer su njeni navijači istakli veliki transparent „UEFA mafiozi“, aludirajući upravo na igranje Milana u Evropi, dok je Juventus zbog istih malverzacija izbačen u drugu ligu.

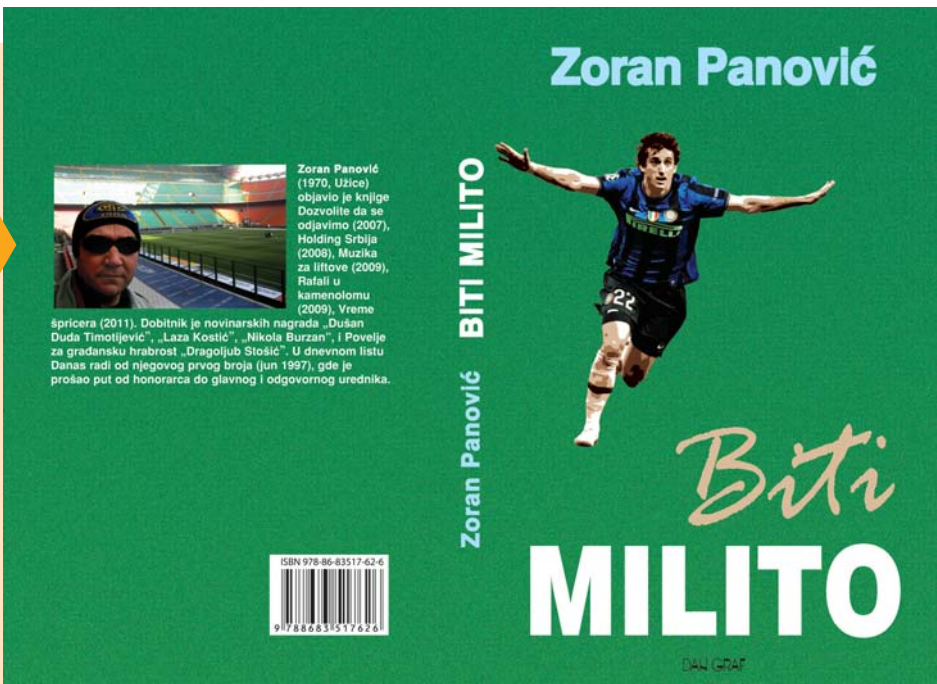
R. V. B.

Foto: Beta

Ko je dao gol Milanu 1988: Dragan Stojković Piksi

Uskoro u izdanju Dan grafa

ТРАЖИМО СТОТИНУ МЛАДИХ СТРУЧЊАКА ЗА 21. ВЕК

Ако сте млади, школовани, дигитално писмени, ако добро мислите, добро говорите и пишете, ако други памте Ваше лице, Ваш глас или Ваше знање – Ви сте права особа за нас.

Преузмите одговорност за будућност Јавног медијског сервиса Србије.

Позив је отворен до 15. септембра 2011.

Пошаљите пријаву на posao@rts.rs или на адресу Радио - телевизија Србије, Таковска 10, 11 000 Београд (са назнаком "за посао")

За додатне информације посетите www.rts.rs/posao

www.rts.rs